

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
ENG E D E L M É V E L.

(21.)

Költ *Bétsben*, Böjt - más - Havának
 (Mártziusnak) 14-dik napján, 1794-dik
 Elztendőben.

Hadi Környülállások.

*Ausztiai Hennegaunak (Hannoniának)
 Binche (Binck, Bins) nevezetű régi
 Városából, a' Haje vize mellől, követke-
 zendő foglalatú magános levél indittatott
 hozzánk Február. 27-dik napján:*

„ **T**izen-negyedik Februáriustól fogva,
 mozgásban, 's mozdulóban vagyon 3 főbb
 részekre fel-osztatott Seregünk. A' jobb
 szárnya t. i. *Klerfé* alatt, *Turné (Tournai)*
 felé; közepe, vagy dereka *Cambré* és *Duë*

Z

(*Cambray, Douay*) felé, *Koburg*, és *Mack* alatt; — a' bal szárnya, *Mobözs* (*Maubeuge*), *Philippeville*, és *Landrecy* felé, *Hohenlohe* alatt. — *Barkó*-Hufzárjai, a' mostani rendelés szerént, *Mobözs* alatt fognak állani, egész *Beaumontig*, a' hová réffzerént el-indultak már a' Svadronok, réffzerént Mártziusnak első napján indulnak. — Ezen a' tájjon szünetlen essőzés vólt, melly miatt sok helyeken a' ló' hasáig ér a' sár. — Minden nap szokik az Ellenségtől hozzánk a' Nép: de tsak ugyan mint a' sáska, úgy pizseg ellenünk a' Frantzia sokaság. Tsudálatos még is, hogy ritkán állya - meg a' sárt. Szemeimmal láttam 5 vagy 600 lovas, és gyalog Frantziát, 40, 50 *Barkó*-Hufzárjaitól, és mintegy 80 Gyalogságtól egy órányira kergettetni. — *Barkó*' Regimentjének nagy örömet okozott, B. *Kienmayer* Obersternek hozzá lett jövetele. Egy ilyen kis testben, nagy Vitézt kapott ismét a' Regiment, kinek vezérlése alatt kész minden Tiszt, az utolsó köz Emberig nagy tselekedetekre. Valamint ezen Magyar Lovasságnál tette a' Báró Úr minden szerentséjét: ahoz képest igen nagy is a' Magyar Vitézekhez való szeretete. “

Valenciennesből bótstátott Tudósításai
Hertzeg Koburnak.

„*Kray* Generálisunk, *Frantzia* Ország-
nak *Picardia* nevü Tartományából 15

szekér szénát, és árpa - szalmát hozatott-
által *Frantzia Hennegauba* Febr. 22-dikén.
— Mártz. 2-dik napján mintegy száz lovas
Frantziák jöttek - ki *Bouchain* Várából,
Douchy előtt állott Hufzárjaink ellen; de
meg is véreztettek, 's vissza is hajtottak.
— Részünkről, egy Legény, 's egy ló
kár lett.

*Pétervárad*i határ-széli Kapitány *Niz-
záti*, *Luxemburg* Tartományunk' szélén,
Florenville nevű helyben meg-lepett Febr.
24-dikén egy tsonó Frantziáságot: le-
vágta annak Vezérét, el - fogott belőlle
egy Embert, és egy lovat. Az ő alatta
völt Vitézeink közzül ketten kaptak sebet,
egy Tsászár' könnyű Lovas pedig el-
esett. “

*Brüffel*ből, Mártz. első napján. —
„Egy Frantzia Tifzt, tiz Dragonyosokkal
szökött - által Ármádiánkhoz a' napokban,
's azt mondotta, hogy már 150 ezerre
nevekedett a' *Pichegru*' Serege. “

Devins Generálisunkról nem igaz hír
völt az, a' mit sok Újságok hirdettek,
hogy tud. ill. a' *Pedemontziumi* egyesültt
Seregek' kormányozásában *Waldeck* Hg
által fogna fel-váltatni: mert továbbra is
meg - marad *Pedemontziumban* annak, a'
mi völt; valamint *Waldeck* Hertzeg is, a'
Felső-Rajnai Ts. Kir. Seregnél.

Mack Generálisunk, kit most nem
csak a' Német, hanem Angliai, Frantzia,

és Olasz nyelven írott Újságok is annyira magasztalnak; minekutánna meg-érkezett volna *Angliából: Madridba* is el-vitte a' következő had-folytatás' plánumát. — Ez az Úr, *Vesztfáliából* vette származását; még a' Török háború előtt csak Furir volt; a' Török háborúban pedig, halhatatlan eml. *Laudonunknak Tanítványa*, és kedves segítő Társa.

A' *Tseh, Morva, Gallitziai, Karinthiai, és Karnioliai* Rendek is, hasonló magok' ajánlásával örvendeztettek-meg F. Urunkat; valamint az *Alsó-Ausztriai* Rendek: hogy tud. ill. a' melly hadi segítség költsön kívántatott tőlök, ők is ingyen ajándékozzák.

Napolyból, Februárius' 25-dikén. — „A' Nemesség Követeket küldött ő Felső-géhez olly kéressel, hadd tudhassa-meg: mit tartozzon adni, a' jelenlevő környül-állásokhoz képest azon 19 ezer Katonának tartására, kik a' *Szárdiniai Király'* segítségére küldettek. Felsőges Urunk azt vállaltolta, hogy hónaponként 163 ezer tallér-megy-fel az említett Katonaságra. — Más Írásában jelentette a' Felsőg, hogy a' 163 ezer talléron felül adjanak meg minden hónapban 120 ezet tallért a' Nemesek, 's fekvő jószágokkal biró tehetős Polgárok, melly 120 ezer tallér, a' királyi magános jövedelmekből tejendő pótolással együtt, 30 ezer rend-kívül-való Katonáknak fel-

állítására 's tartására fog szolgálni. Mindenik írásában a' Felsőnek nyilván ki van téve, hogy se az első, és a' második sum-mába leg-kissebbet se legyen köteles adni se a' fő Városi, se pedig a' fő Városon kívül lévő Nép. "

Genuából, Februárius' 22-dikén. — „Tegnap előtt Nagy-tanátsot tartott Felső Kormányfűzékünk, mellyben soká fenn-forgottak e' következendő két tárgyak: 1.) Költsön-pénzt kell adani a' gazdag Lakosokkal, a' Köz. Társaság' Kintstár-jába. 2.) Egy Komissziót kell ki-rendelni, melly vizsgálja-meg: miben ellenkezhetik Közön. Társaságunknak mostani állapotja, a' mi első együgyü Konstitutiókkal. — Régi Nemes Izármazású *Giustiniani* Úr egy velős beszédet tartott, mellyben leg-első-ben is elő-adta: mennyire meg-bántották legyen az Anglusok Köz. Társaságunkat, melly soha el nem állott a' Neutrálitástól; javaslotta annakutánna, hogy most, a' midőn igen igyekeznek bé-rontani a' Frantziák *Olasz-Országba*: szükség minékünk vigyázni, ne hogy földünket 's erősségeinket külföldi Katonaság foglallya - el, 's mind szárazon, mind vizen bé legyünk kerítve; azért is meg-kívántató fegyveres erőről kell szorgalmatoskodni; és hogy e' részben hátra-maradást ne lássunk: pénzt kell fel-venni interesre, és jó meg-biztatás mellett a' vagyonos Polgároktól. "

„A' második tárgyra nézve, fundamen-
tomosan mutogatta, hogy az egyenesség,
igazság, okosság, és a' köz-jó el-múlhatat-
lanul szükségessé teszik, az igazgatásba bé-
tsúfzott minden hibáknak, a' Polgárok'
helyes kívánsága szerént való el-hárítását;
's Konstitúciónknak maga előbbeni valósá-
gába való vissza-helyheztetését.“

Londonból, Februárius' 25-dikén. —

„A' Fran. széleken vizsgálódott két hajós
Sereg-ofztályaink kéntelenítették a' szél-
veszek miatt, *Plymouthi*, és *Torbayi* ki-
kötő helyeinkbe vissza-térni.“

A' *Vándéi* Rojalistákról, Február. 21-
dikén ígért utólszori szóllását *Barrér*'nak,
más nap mindjárt meg-tzáfolta *Carrier*,
a' ki, *Vándéi* Deputátusságból érkezvén-
vissza *Párisba*, tüstént meg-jelent a' N.
Gyűlésében, 's így szóllott Kollégáihoz:
„Ideje, úgymond, valahára, hogy mind-
nyájunknál bizonyos esméretünk legyen
ezen (a' *Vándéi*) veszedelmes had
felől. Igen meg-tsalattatott a' Gyűlés,
midőn a' mondatott néki, hogy nincs többé
mitől félni. — Azok, a' kikre vólt bízva,
hogy fojtanák-meg mindjárt kezdetében
ezen hadat: éppen nem arra való Emberek
vóltak, vagy tellyességgel nem tudták a'
Haramiák' (Rojalisták') erejeket; mert
tizenhat egész Distriktusokat általán-fogva
el-foglalt már akkor a' Kontrarevolúzió.
Mindnyájan, valakik lakják a' *Ligeris*'

(Loire), és a' tenger' közét, *Paimboeuftól* fogva *Saumurig*: öszve-esküdtek a' Közöns. Társaság ellen. Ha húsz 's harmincz ezer Embert kellett nékiek ki - állítani *Angers* (Városa) mellett, vagy ennek környékeiben: csak jelt adtak, a' mint már kintináltak előre magok között, harangokkal és kelepelő eszközökkel; azonnal kapták fegyvereiket a' Lakosok, 's Vezérjek mellé sereglettek. Kötelesek voltak, mindenkor készen tartani magokat; azonban jól hozzá láttak földjeik' műveléséhez is; és én örömmel jelentem néktek, hogy a' pártos Helységek' határjaik igen gazdag aratás eránt nyújtanak reménységet; és így sokat nyernek azoknak el-foglalása által a' Republikánusok. — Ti úgy hittétek, hogy nem volt valamire való Seregjek (a' Rojalistáknak.) De én mondhatom néktek, hogy leg - alább is reá ment annak száma 125 ezerre. A' *Cholleti*, és *Mortagnei* szörnyű verekedésekben sokat vesztettek a' Pártosok, mert az említett ütközet' alkalmatosságával nyóltz órányi járó földet fedtek holttjaik; a' másik hartzról pedig meg-vallotta d' *Elbec* Fő Vezérjek, hogy abban 20 ezer Embert vesztett. Midőn túl vették a' *Ligerisen* magokat, állottak minteggy ötven ezer főből, kik közzül 30 ezeren fegyverkezve voltak. *Vitrenél*, és *Lavalnál*, sok új Követöket szedtek - fel, 's *Mansnál* leg-alább is nevedektek 70 ezerre. Ezen egész

sokaságból nints többé egyy Ember is. De *Vándé'* közepén maradtak még pártos Seregek, *Charette'*, és *Roche-Jaquelin'* vezérlések alatt. *Noirmoutier* - Szigete, *Charette'* Embereinek hatalmokban volt. Ezen Szigetnek meg-vételétől fogva, *Du-treux*, és *Axo* Generálissaink 15 izben verték - meg egymás után *Charettet*, úgy hogy nem maradt több 900 vagy ezer Emberénél. *Tureau* Generálisunk derekas erővel ment *Angersbe*, hogy két tűz közzé szorítódhassanak a' Haramiák. El is pusz-títottak közzülök Sereg - osztályaink leg-alább is 6000-et. De ezt látván a' pártos Helységek, ismét öfzve-állottak Vezérjeik mellé, úgy hogy a' *Charette'* 900 Emberei hét ezernél többre szaporodtak ismét; — *Roche Jaquelin*nak pedig, a' kinek nem volt már több négy vagy öt száz Katoná-jánál, 9 ezernél számosabb Serege nőtt; de ezt a' *Beaupreau*i verekedés ismét úgy el-fogyasztotta, hogy tsak 7 vagy 8 száz maradt - meg belőlle; 's nagyon hihető, hogy ugyan akkor maga is el-veszett a' gonosz *Roche-Jaquelin*. *Charett*nek is nagy vesztesége volt *Machecoul*nál; de vagynak még más Haramia-bandák, mellyek ide 's tova kerengenek, és ezek leg-átkozottabb pribékek, kiknek számát, mindenestől fogva, valósággal lehet tenni leg-alább is húz ezerre; egyébaránt pedig, a' *Ligeris*, és a' tenger között valamennyi

Ember van: az, mind kontra - revolutzió' lelkétől vezéreltetik."

Ezek után sürgette *Carrier*, hogy nem kell addig nyugodni, míg tsak egy lélek lelfz is *Vándéban*: mert, úgymond, *Britannia* is, eggyik szegeletétől fogva a' másikig, tsak úgy áll, hogy leg-kissebb szikrára is mindjárt fel - gyúlna. — Nem tagadta *Carrier*, hogy még el-tarthat eggy ideig a' *Vándéi* had; mind azért, mivel a' Tartomány mindenfelől külön van választatva, 's igen sok erdők, és sűrű, 's nagy bokrosok vagynak benne; mind pedig azért is, mivel a' Rojalisták' Elöl-járóik tökéletesen esmérik a' Tartomány' egész fekvését. — *Carrier*' beszéde, általadatott a' Közjóra ügyelő Deputátzió'nak, hogy rágódjon rajta.

A' Frantzia Sereg' számára temérdek marha - hús kívántatik: azért is *Barrere* azt javasolta a' Nemzet - Gyűlésének, hogy meg kell zabolázni a' gazdagok' hús-evés-béli kevélykedéseket. „Ennekelötte, úgymond, a' Kalendáriombéli Szentekért tartottak böjtöt: böjtöllyünk most a' Hazáért.“ *Legendre* nevű Tag nyilván kívánta a' Gyűléstől, hogy végezzen egy hazafiúi negyven-napos böjtöt, melly tartson a' régi számlálás módja szerént Sz. János napig. Ezen tárgynak meg - rostálása a' Közjóra ügyelő Deputátzió'nak adatott által.

Az *Oroszok*, és *Törökök* között szinte elkerülhetetlennek írják minden-felől a hadakozást. Egy *Móldva-Országi* Levélből ezeket olvassuk: — Az *Orosz* Császárné, nyilván-való haddal fenyegette-meg magát részéről a *Török* Császárt: ha ez ki nem kél tengeren, fegyveres erővel a *Frantziák* ellen. Nem bizonyos még, mire határozta magát a *Diván*, mellynek sok Tagjait meg-nyerte nagy ajándékok által, a *Fran. Jákobinusoknak* *Konstantzinápolyi* Biztosok *Descorches*. — A *Chotyimi* Basa olly parantsolatot vett *Februar. közepe* tájján *Konstantzinápolyból*, hogy a kormányozása alatt lévő *Várat* haladék nélkül hadilábra állítsa, melly *Vár* ugyan akár mint meg erősíttessék már most: még se állhatja ki egynehány napokon túl az *Oroszok* ostromát, mivel ezek — minekutánna *Kamienex-Podolskyt* el-tulajdonították a *Lengyelektől*: két felől ágyúzzhatják *Chotyimot*. — Mindég több több *Oroszok* nyomúlnak széleink felé, mivel úgy van ki-tsinálva, hogy ha egyszer meg-határozza magát *II. Katalin* a *Porta* ellen való hadra: leg-ottan 150 ezer *Emberrel* lépje-meg *Suwarow* *Orosz* *Generális* *Móldva* és *Oláh-Országokat*. “

Elegyes Tudósítások.

Varsóból, *Februárius* 21-dikén. —
„Tsak ugyan az az akarata *II. Katalin*

Orosz Tsászárnénak, hogy új Lengyel Ország-Gyűlés kezdődjön itten a' jövő Májusban. — Közönségesen attól fél egész *Varsó*, hogy egészen fel fog már harmadszor osztatni *Lengyel-Ország*. Főrr Városunkban a' sok *Orosz*, és *Prusszus* Tilzt, 's vigyázó szemmel tartja Nagyjainkat."

Friaul, vagy *Friuli* Olasz Tartomány-nak, az *Ausztriai* Házhoz tartozó nevezetes Városában *Gradiskában*, tulajdon költségeken készítették alkalmas szép Teátramot az elől-kelő mind két nemű Lakosok, 's abban magok játszanak válogatott mulattató, és oktató játék-darabokat. Naponként meg-telik Nézőkkel a' Teátram, és a' mi pénz bé-megy annak kasszájába: az, a' Város' és környékbeli szűkölködők közt osztatik-fel.

Londonból, Februárius' 25-dikén. — „Hogy a' Fran. Nemzet-Gyűlésének rontó szándéka annál inkább hijjában - valóvá tétethessék: meg-határozott itten 1.) Hogy Haza-árúlónak fog tartatni minden ollyatén Lakosa *Nagy-Britanniának*, a' ki *Frantzia-Ország*i Lakosnak, első Januáriustól számlálva, ki-fizet valamely sum-mát. 2.) A' ki *Nagy-Britanniából* jószágot, eleséget, vagy portékát küld *Frantzia-Országba*: tömlöttzel büntettetik, 's a' vagyona konfiskáltatik. 3.) A' ki *Nagy-Britanniában* el-fogad valamely *Frantzia-*

*Ország*i Lakostól eggy olly írást, mellyben ő arra kérettetik, hogy a' *Fran. Ország*i Lakos' számadására adjon ennyi v. amannyi pénzt: büntetésül két annyit fog fizetni, mint a' mennyi summa ki vagyon az írásban téve; ha szintén különben az efféle írás' málfzori foganatjának rendes ideje eltölt volna is."

(Hollandiában is hasonló rendelkezések tétettek, az ott találtató pénzeikre, 's jószágaikra nézve *Fr. Ország'* lakosainak, mint szintén *Ángliában*, az az: hogy nem fognak onnan ki-adódni.)

„Az *Ország* - Gyűlés második Tábláját, emlékeztette *Vaughan* nevű Tag, Febr. 21-dikén, a' *Frantzia Nemzet* - Gyűlésének azon végzésére, melly, a' *Frantzia Koloniák*béli fekete, és verhenyeges színű *Embereket*, szintolly szabadokká téfzi, mint a' millyenek magok a' *Frantziák*. Azt mondotta *Vaughan* Ur, hogy ha hirül menénd az említett végzés *Nagy - Británia'* Koloniáiba, rossz következeseket eszközölhet, hanemha jókor gát vettetik azoknak eleibe; minekokáért meg kell kérni ez eránt Király ő Felségét. — *Dundas* Minister, szükségtelennek állította az efféle kérést: minthogy már eddig is el követődtek úgymond minden ki-gondolható alkalmatos eszközök, a' *Nagy - Britanniai* Koloniákban uralkodó tsendességnek fenn tartására: ezentúl is szorgalmatosan el-fognak követődni.

Payne Tamás, ki az Ámerikai Köz. Társaság' Kormányfőzékénél Titoknokságot viselt vala, egynehány hetekkel pedig ez előtt egy vólt a' Frantzia Nemzeti Gyűlés' Tagjai között, 's most *Luxemburg* nevű *Párisi* palotában kuttog fogoly-fővel: elbetegesedett szomorú fogságában; minek-okaért reménykedett írásban a' *Kordeliereknek* (azon Jákobinusoknak, kik egy hajdani Franciskánus-Klastromban tartják Üléseiket), hogy magok hathatós közbenvetése által, szabadítsák-ki őtet mostani ínségéből. Elő-hozta indító okúl: miket tselekedett ő *Amerikáért*; és kíván azon értelme 's tudományja fizerént meg-ítéltetni, mellyel gyűlösségessé tette magát az Angliai Minisztérium előtt. — A' kemény szívű *Kordelierek* azt végezték, hogy nem kell semmit felelni *Paynenak*; hanem válfz helyett oda kell küldeni néki azon beszédét, mellyet tartott vala ő, a' néhai Királynak (*XVI. Lajosnak*) ügyében.

A' *Prussziai* Koronához tartozó *Alsó-Silésiának* *Brieg* nevű Hertzegségében él egy *Burssy András* nevű Ember, a' ki most 130 esztendőös. Élnek négy Fiai is, kik között a' leg-öregebbik 80 esztendőös. A' meg-élemedett Fiak alig járhatnak már; az Attyok ellenben még most is szüntelen dolgozik, 's hetenként készített munkáját *Kreuzburgba* hordja vásárra. Igen eleven

emlékezetben vagynak nálla, sok régen történt dolgok. Ezen rendkívülvaló idejű Enbernek az Attya, 30 elztendőös korában hólt-meg.

Magyar Ország.

Nemes Szabolts, és Szatlmár-Vármegyéknek néhai Adminisztratora B. Vécsey ő Nagysága lett Ns Beregh-Vármegye' Adminisztrátorává, néhai Mélt. Pogány Lajos Udv. Tanátsos Úr' helyébe.

A' Magyar gyalog Regementekbe önként bé-álló Ifjakra nézve, kegyelmes akarátja jó Királyunknak, világosan ez: — hogy ha az olytán Ifjaknak otthonn-léteket el-múlhatatlanul szükségessé főgnák tenni házi környülállásaik, még a' had alatt is; tehát azon esetre, mihelyest jelentést tejéndenek állapotjokról: legottan haza botsáttatnak; valamint a' had' végezetével, minden Magyar Legények, valakik magok jó - szánttokból vállálnak gyalog Katonaságot: minden különbség és nehézség nélkül el főgnak botsáttatni a' katonai szolgálatból.

Debretzenből, Mártzius' 4-dikén. —
 „Ma doboltatott-ki itten útfzánként, hogy az ez előtt szokásban vóltt halállal való büntettetését a' nagy Gonosztévőknek újra

meg - engedi elő - vétetni Felsőges Urunk, egész Országunkban : mivel látta, hogy a' köz-jónak és bátorságnak ki-mondhatatlan kárával, mód nélkül meg - nevedett az ollyatén istentelen pribékeknek száma, kiknek természeté vált bünhödések tsupán életekkel végeződhetik. “

Györből, Mártziusnak 6-dik napján, „Februáriusnak 20-dikán, *Az Örökös* tzmű Magyar Vig-Játékot játszották itten a' Nevendék Papok. Nagy meg-elégedést érdemlettek a' néző Gyülekezettől, Gróf *Amadé Antal* ő Nagyságától nevezetesen, különös dítséretet. — Február. 25-dikén németül játszottak, *Der gerechte König (Igaz Király)* nevezetű Játékot, 's akkor is egész kedvességet nyertek. “

A' Magyar Orzági széleken lévő Frantzia Foglyok módot találtak, a' *Nandorfejevári* Basához való útasításában egy írásnak, mellyben azt kérték, hogy a' kik el - szökhetnének közülök a' fogságból: bátorságos menedék - helyet találhassanak a' Török birtokokban. A' Basa, által-küldötte ezen írást maga valóságában, *Zimoni* Kommendánsunkhoz.

B é t s.

A' Német-Orzági Ts.K. Ármádiának Fejévé Hertzeg *Albertet* nevezte ő Felsőge. —

Itt van egy időtől fogva Hg *Waldeck* Generális *Bétsben*, kit ő Felsege hivatott némelly útasításokra nézve. Innen visszamegy előbbeni helyére. — *Pedemontzium* (*Piemont*) Tartományából nem régen érkezett ide Gr. *Straffoldo* Gener., a' ki, betegsége miatt többé nem szolgálhat. — Gr. *Wurmser* Gener. minden órán indul innen hajdani helyére *Lembergbe*, 's *Galitzia* Tartományának kormányozását újra által-vefzi. — Tavaly, Mártziusnak első napja vólt az, mellyen egyszerre megtámadta Ármádiánk a' Frantziákat, Htzeg *Koburg'* vezérlése alatt; ebben az esztendőben pedig olly parantsolatot vett vala a' Hertzeg; hogy Mártz. 12-dikén menjen egész erejével a' Frantziákra. — Már e' fzerént el kellett kezdődni a' háborúnak, 's várjuk minden órán a' Kurirok' érkezését.

Tegnap ismét *Pigmálion* Olasz Opera adattatott, Balléttel együtt, Gr. *Károlyi-né* ő Excel. ja' Teátromában, mellyben, a' Fő Nemeseken kívül, az iffjabb öt Fő-Hertzegek is jelen vóltak.

Fél árkus Tóldalékkal.

T Ó L D A L É K

A' Magyar Hírmondónak, Mart. 14-dik napján, 1794-ben költt árkusához.

T u d ó s í t á s o k.

Szaller György, a' Nemzeti Magyar Nyelvnek, és Literaturának Tanítója a' Posonyi fő Gimnásiomban, tudtára adgya az érdemes Publikumnak: 1-ben hogy most múlt October végén prés alól ki-szabadúlt 15 árkusból álló Deák és Német Nyelven magyarázott Magyar Grammatikáját, és ahoz készült hasonló magyarázatu Krefztomátziáját ismét jövő Sz. Jóséfi Pesti vásárig közre botsáttya. — Közre botsáttya 2-szor ugyan e' nevezett könyveit Rátz, vagy is Illiriai és Tóth Nyelveken, jövő Májusra. A' Grammatika mind a' négy nevezett Nyelven egynehány árkusokkal fog gyarapodni, 's 27 kr. lesz az előfizetendő ára; a' Krefztomátziának pedig 17 kr. Az író papirosra nyomtatott Grammatikának minden árkussa 3 kr. Az Illiriai, és Tóth nyelveken magyarázott M. Grammatikára, és Krefztomátziára való elő-fizetésnek ideje tart a' jövő Május holnapnak 1-ső napjáig.

A' kinek kedve lesz tehát Hazámfiai közül e' Könyveknek meg-szerzésére, ne terhelteflék előre fizetni Bétsben a' Gréffer Könyváros társaságánál; itt Posonyban vagy nálam, vagy pedig Löve Könyváros Urnál. Pesten Kilián Könyváros Urnál, 's az egész Hazában minden Gimnáziumokban a' Tüdós Direktoré s Profellor Urak, a' Nemzeti Nyelv' és

A a

Literatura Tanítói az én érdemes Tanító Társaim 's a' Nemzeti Oskolák Kormányozói kéretetnek az előpénznek bé szedésére. Hol pedig nem tanítatik a' N. Magyar Nyelv, ne sajjá lyak e' végre kedves N. Nyelvek' gyarapodása végett fáradságokat a' T. Gynnáziumbéli Direktor és első Professor Urak, az I. és II. osztendőbéli Emberiségnek Tanítói. Hasonlóképpen kéretetnek az Evangyélíkus és Református Professor Urak e' betsés tárgy végett az előfizetésnek bé szedésére, melly Sz. József napig tart; midőn egyfzersmind rész szerént innét Posonyból általam, rész szerént pedig Pestről a' nevezett Könyváros Ur által kézhez adódnak a' Nyomtatványok, mellyeket ha valaki kemény papiros táblába békötve kíván, hat krajzárral nő egynek egynek az árra. Hasonlóképpen kezekhez szolgálnak az előfizető Uraknak Májusban az Illiriai és Tóth Nyelven magyarázott Nyomtatványok is. Az előfizetés' bé szedésének jutalmas bére lesz az el vételnek terhével egyetemben minden h-tedík nyomtatvány.

Ajánlom könyveimet érdemes Tanító Társaimnak, 's minden ki - képezett elzü és szivü Magyar Hazafinak; képezzék, gyarapítsák, 's végképpen tökéletesítsék. Valóba tsak illy formán remélhetünk nem sokára egy tökéletes Magyar Grammatikát, ha azon minnyájan egy szivvel és egy lélekkel munkálkodunk. E' pont szerént már is tökéletesebb lesz második ki - adásom, minthogy már találkozott egy pár Hazafi segítő társam. — Többnyire, reménylem, szintén úgy kedvet talál e' második, valamint az első, melly egy pár ezer nyomtatványoknál többől áll vala, kiadásom, 's e' végre lesznek Magyar Hazafiai közzül,

kiknek tsak kedves most újra született Nyelvünknek gyarapodása, 's ebből következő Szeretet Hazánknak bizonyos bődösága, számos előfizetők. Lefeznek olyanok is, kiváltképpen a' vagyonos Magyar, és Illiriusok közzül, kik több Nyomtatványokra szert telznek az ügyefogyott tanuló Ifjúságnak számára, kik különben örömet tanúlyak N. Nyelvünket, de a' könyv szerzésben nints módgyok. Ezen hazai Szeretettel tellyes Szándéknak hírdeté-ére egynehány érdemes Tanító Társaim indítottak; kik, hogy siettesfék N. Nyelvünknek gyarapodását, már fel-olítottak könyveimből egynehány Magyar Nyomtatványokat költségtelen Tanítványik között. Hasonló emberséges adakozás gyökerezett egynehány emberSzerető Pósonyi vagyonos Polgárnak nemes szivében, kik mar számos Nyomtatványokra előre fizettek a' szegény ifjúságnak segedelmére. Ezeknek, 's minnyájoknak, kik tsak e' nemes szivűségnek tárgyában részeshülnek, kinyomtatatom könyveimben betses neveket. Magam-is száz nyomtatványokat áldoztam fel ezen tzelra, 's fél is olított azokat egyerányosan minden Gymnaziomra, a' kívánt nyomtatványok száma szerént. Igy tselekezem azokkal is, melyeket reménylek ezen h iradásomból, ha tsak önnön magok a' jótévő Hazafiak másképp nem intézik e' pont eránt nemes szándékokat. A' szegény árvákkal, kiváltképpen a' tanuló ifjakkal jól tenni annyit telz, mint az emberiségnek tömjénezni! kedves tömjén lef ez édes Hazánknak is, melly az igaz magyar szivben, az áldozat tűzhelyén hazafiúi lángaló Szeretettel gyúladoz! — a' szegény de szorgalmatos tanuló Ifjakkak segedelmére, kik az Haza' reménységei és kintsei! — E' végre 79 nyom-

tatványokat osztogattam ki én is már könyveimből Tanítványim közt, és Nyitrára 30 darabokat ajándékoztam azokból a' szegény Tanulóknak, hogy így N. Nyelvünk tanulására ösztönözsem minnyájokat; 's nem is kérdem ezzel a' Publicum előtt: hanem csak azt akarom jelenteni, hogy e' féle emberséges tselekedetnek, mellyben már szíven is részvált, hirdetésére nem tsupa tulajdon hasznom indit.

Sok helyekről írtak hozzánk, hogy az általunk ki-hirdetett újj Könyveket' és a mostani Frantzia háborura szolgáló mappákat küldenénk le Ujság árkusaink mellett. Bokros foglalatosságaink nem engedik, hogy minden levélre különösen válaszolhassunk, azért jelentjük azon Erdemes Uraknak közönségesen, hogy ha az olyan Könyveknek az Ujság árkusok mellett való le-küldések nem volna is tilalmas, még is káros lehetne az mind nekünk, mind az azokat meg szerezni kívánóknak: mivel ha csak egy árkus el találna is valahol belőlek tévelyedni, melly igen könnyen meg eshetik, azonnal a' Könyvek tsonkák, 's haszonvehetetlenek lennének.

Következendő újj Könyvek érkeztek hozzánk a' napokban:

Aesthetika vagy a' jó Izlésnek a' szépség Filozofijából fejtegetett tudománya. Fő Tisztelendő Szerdahelyi György Urnak nyomdoki után író Szép János Szombethelyen a' szép tudományoknak ifjabbik Tanítója. Budán Landerer Katalin betűivel 1794 8-ad rétb. 332

old. Találtatik Budán és Pesten a' Könyv-
árosoknál. Az árra 40 kr.

*Fedon, vagy a' Lélek Halhatatlanságról
Három Beszélgetésekbe írta Német nyelven Men-
deljohn Móses. Magyarra fordítottatott egy Ha-
zafi által. Pesten Nyomtatott Patzkó Ferentz
betűivel 1793. 8-ad rétb. 292 old.*

Posonban következő tizimű Könyv sza-
badult ki a' sajtó alól: *Paragoge resolutionis
propositi Ploblematis de Geometrica angulorum
trisectione primum adornatae, et amplissimum
in emolumentum transcriptae, cum adnexo de
Quadratura circuli sermocinio, Authore Anto-
nio Trunessék, Archydioeceseos Strigoniensis
Alumno, et SS. Theolog. Auditore in lucem
edita. Két Könyvből (Tomi) áll, az árra
1 for. a' 4 rézre mettzett táblákkal együtt.
Találtatik Mahler Posonyi Könyvárosnál.*

*Kolosvárott, Febr. 2-dik napján. Hoch-
meister Márton Könyvnyomtató sajtaja alól
következendő új munkák jövének ki, úgy
mint:*

*A' Hassziai Hadi Tiszt, 3 víg Játék 3 fel-
vonásokban, fordította németből Selman Ká-
roly. Az halál fő: érzékeny Játék 3 fel-
vonásokban, fordította G. B. E.*

*Erdélyi Játékos Gyűjtemény. Első Sza-
kasz, mellyben vagynak Fáyel, avagy az
Irtózatot szeretet, szomorú Játék öt felvoná-
sokban, Németből fordította Bartsai Lázló.
A' Formentérii Remete, érzékeny Játék, két
felvonásokban. Németből szabadon fordította
Kotzebue szerént, és az Erdélyi Játzó szin-
hez alkalmaztatta K. Boer Sándor. Ki Lé-
gyen ő? víg Játék 3 felvonásokban, Sreder
után szabadon fordította Németből K. Boer
Sándor.*

Erdélyi Játékos Gyűjtemény. Második Szakasz, mellyben vagynak: *Eljride*, vagy is a' *szépség áldozatai*, Izomorú Játék 3 felvonásban, fordította K. Boer Sándor. A' *Gyermeki Szeretethek ereje*, érzékeny Játék öt felvonásokban, fordította Bartsai László. A' *Jártes költés völegény* vig Játék egy felvonásban, fordította Bartsai László.

Epicedion in mortem Mariae Antoniae Galliarum Reginae Christianissimae, que furoris Gallici victima occubuit die 16ta octobr. anno MDCCXCIII. Adornatum a Georgio Bucsánsky, AA. LL. et Phil. Doct. Nec non in Archi-Gymnasio Posoniensi Poeseos Regio Professore Publ. Ord. Viennae, Typis Catharinae nobilis de Kurtzbek 1793. 8-ad rétb. 4 levél. Irt Bucsánsky Ur a' Király haláláról is verseket, mellyek ez előtt jöttek ki Bétsben ugyan azon műhelyben, 's ugyan annyi leveleken. Tzime ez: Epicedion in mortem Ludovici XVI Galliarum Regis Christianissimi.

Harald, oder der Kronenkrieg. Eine Nordische Erzählung. Wien bey David Hummel und Compagnie 1793. 2 Könyv. az árra 1 for. 15 kr. 8-ad rétb.

A' *Patzka Ferentz Typographiájába Pesten és Posonyban e' következendő el adni való könyvek találatnak.*

Szent Biblia, az az: Istennek ó és új Testamentomában foglaltatott egész Szent Írás magyar nyelvre fordítatott Károlyi Gáspár által. Posonyban. 2 fl 30 xr. Cornelius Neposnak lires nevezetes Hadi fejedelmeknek életekről és tselekedeteokről írt könyve 12mo.

9 xr. Gotsed új Német Gramatika, melly sok példakkal és gyakorlásokkal meg bővítetett, és a' Magyar nemzetnek értelméhez 's halznához ki bortsáttatott 8vo 30 xr. Ezopus ele- te Fabulái 20 xr. Hübner Históriája 8vo 20 xr. Klimius Miklósnak föld alatt való útja, mellyben a' földnek új Tudománya, és az ötödik Birodalomnak Históriája adattatik elől 8vo 1 fl. Nemes Alszony Istenes jószágja és szerentsés bődög életre oktatott 8vo 20 xr. Nemes ember fordította Olaszból Faluói Fe- rentz 8vo 20 xr. Nemes Urfi 8vo 20 xr. Officium Magyar 24 xr. Örökké való Evan- gyéliom 50 xr. Robinzon ifiabbi íratott Kam- pe Úr által 8vo 24 xr. Téli Éjlfzakák, vagy is a' Téli Est időnek unalmait enyhítő beszé- dek 24 xr. Gánóczy (Antonii) Prudentia hu- mana seu ars, qua homo se suamque fortu- nam in altum provehere potest 8vo maj. 45 xr. Ludovici de Ponte meditationes de praecipuis fidei nostrae mysteriis in 8vo 4 fl. Officiosa pietatis exercitia cultui Divino, Magnae Ma- tris Mariae Sanctorumque Patronorum debita 8vo 1 fl. Osterlam (Ephraim) Institutiones Linguae Germanicae in usum Patriae Civium conscripta Editio secunda emendatior in 8vo 30 xr. Primi Hungarorum Regis apostolici S. Step- hani vita e pervetusto Codice MS. celeberrimi monasterii mellicensis excerpta in 8vo 7 xr. Roka (Ioannis) Cathedralis Ecclesiae Bosnen- sis Canonici, vitae Veszprimiensium Praesu- lum in 8vo 30 xr. Severini (Ioannis) conspe- ctus Historiae Hungaricae a prima gentis ori- gine ad memoriam nostram producuae in 8vo 30 xr. Thomae a Kempis Can. Reg. de Imit- tatione Christi IV. Libri, in 16vo 24 xr. Vni- talle Car. Sacrae Facultatis Theologicae Pa-

rifiensis Doctoris etc. Traetatus de SS. Trinitate Tomus I. 30 xr. T. II. 30 xr. De Deo Tomus I. 30 xr. Tom. II. 30 xr. Tom. III. 30 xr. De SS. Eucharistiae Sacramento Tom. I. 30 xr. Tom. II. 30 xr. De Sacramento Poenitentiae Tom. I. 30 xr. Tom. II. 30 xr. De Confirmatione Tom. I. 30 xr. Tom. II. 30 xr. De Ordine Tom. I. 30 xr. Tom. II. 30 xr. De Incarnatione Tom. I. 30 xr. Tom. II. 30 xr.

* * *

Morva Országának Grosztajax nevű helységében, nem messze Znaym Városától, Ausztriának határain, Aprilisnek hetedik és következő napjain, el fog kótyavetye által egyenként (darabonként) azonnal le fizetendő kéz pénzért adattatni *Lichtenstein Károly* Hercegnek ott lévő Ménesse. Ez áll: négy közepkoru (mitteljárige) külső Orzági egészséges tsödörökből, vagy mén-lovakkból, mintegy 30 egészséges különbféle szőrü és jegyü kantzák-ból, mellyek között egynehány ánglus kantza lovak is találatnak, és sok kantza és tsödör különbféle idejü 's szőrü tsikókból.

* * *

Kérettetnek azon E. Elő-fizető Urak, kik még Munkánk' öt forintokból álló fél esztendei árrát fel nem küldötték, küldjék fel azt Postán következő tzim alatt: *An die K. K. Obrist - hof - postamts - Zeitungsexpediton. Pro Magyar Hirmondó. in Wien.* Különös alkalmatosság által küldendik azt, ilyen felül írást tehetnek leveleikre: *Pro Magyar Hirmondó. a' Wienne. Auf der Freyung, bey den drey Hacken, im 2-ten Stock,*